

בדין עד המסייע פוטר משבועה

ה. רא"ש בבא מציעא פרק א סימן ג

ומדברי ר"ת יש ללמוד דעד אחד פוטר מן השבועה. והביא ר"מ מרוטנבור"ק ז"ל ראייה לדבריו מדדרישין שבועות (דף מ א) לכל עון ולכל חטאת הוא דאין קם אבל קם לענין שבועה דלא מיעטיה קרא בין לחיוב שבועה בין ליפטר מן השבועה ועוד ק"ו הוא איזה כח מרובה כח המוחזק או כח שאין מוחזק הוי אומר כח המוחזק. א"כ ק"ו הוא מה כשהעד מסייע למי שאין מוחזק זוקק את המוחזק לישבע. כשהעד מסייע למוחזק כל שכן שיפטרנו מן השבועה. ועוד הביא ראייה מדגמר רבי חייא (דף ד א) דעדים מחייבין שבועה על השאר מבינייהו דפיו ועד אחד. ואי ס"ד דעד אחד אינו פוטר מן השבועה ליפרוך מה לפיו ועד אחד כשהן מחייבין שבועה אין כיוצא בהן פוטר מאותה שבועה. שאם היה אחד בא ומעיד כדברי הנתבע אינו פוטר מן השבועה. וכן פיו אם היה בא אחד ואמר אינו חייב כלום ואפילו שנים אומרים כן אינם פוטרים מן השבועה שחייב את עצמו. דהודאת בעל דין כמאה עדים דמי. תאמר בעדים שאפילו אם נאמר שמחייבין שבועה ישנן בהכחשה בכיוצא בהן דאי הדר אתו תרי סהדי אחרוני ומסייעי לנתבע פטור מן השבועה וכל מה הצד פרכינן כל דהו אף על גב דלא הוי לא קולא ולא חומרא וכל שכן דפירכא חשובה פרכינן ליה. אלא על כרחך עד אחד פוטר מן השבועה כשם שהוא מחייב שבועה. **ויש מקשין הבל** מהא דאמר לקמן (דף לו א) שומר שמסר לשומר חייב דא"ל את מהימן לי בשבועה היאך לא מהימן לי בשבועה ואמאי חייב יפטרנו שומר השני בעדותו משבועתו שהוא חייב. ולא קשה מידי דחייביה דראשון בשביל דאין יכול לישבע הוא והוא אין רוצה להאמין לשבועת השני ונתחייב לו הראשון ממון ואין עד אחד פוטר מחיוב ממון.

ו. חדושי הר"ן בבא מציעא ב:

וכן דעת הרמב"ן בספר מלחמות שאין עד א' פוטר שבועה של תורה והביא ראי' מדאמ' בפ' המפקיד דשומר שמסר לשומר חייב משום דא"ל את מהימנת לי בשבוע' האיך לא מהימן לי. ואמאי חייב יפטרנו שומר שני בעדותו משבוע' שהוא חייב ואינו ראי' שכיון שהראשון מחויב שבועה ואינו יכול לישבע הרי הוא מחויב ממון ואעפ"י שחייב זה של ממון מפני חיוב שבועה באה לו אם אתה אומר ששומר ב' פוטר מחיוב זה נמצא ע"א קם לממון וכן דעת הר"ז"ה דעד פוטר אפ' משבועה דאו' אבל הסכמת הרמב"ן ז"ל כן הוא דדוקא משבועת התקנה הוא פוטר כאותה של משנתנו אבל משבועת התורה לא:

ז. שיטה מקובצת שם

ובר מדין אמאי לא אשכחן פירכא בזה אחר זה והא משכחת לה בנסכא דרבי אבא שהוא מחויב שבועה על פי עד אחד ואינו יכול לישבע ומשלם וחיובו מן התורה כדמוכח בפרק כל הנשבעין וזה הנתבע שילם בעדותו של עד אחד ואחר כך בא עד אחד והעיד כדבריו ופטורוהו משבועה ואי עד אחד אינו קם לפטור משבועה אף כאן לא יפטרנו משבועה ומה ששילם שילם והוה ליה למפרך מה לפיו ועד אחד שכשהן מחייבין שבועה אין כיוצא בהן פוטר ומדלא פריך הכי משמע שלעולם הוא פוטר משבועה מכח עדותו של עד אחד ולא מטעמו של הרב ז"ל דהא הכא בזה אחר זה הוא שהרי נעשה מעשה על פיו ששילם ממון מפני חיובו של עד אחד לישבע.

א. תלמוד בבלי בבא מציעא ב:

מקח וממכר ולחזי זוזי ממאן נקט לא צריכא דנקט מתרוייהו מחד מדעתיה ומחד בעל כרחיה ולא ידענא מי הוא מדעתיה ומי הוא בעל כרחיה.

ב. תוספות שם

ולחזי זוזי ממאן נקט - פרש"י נשאל למוכר ואף על גב דאין המוכר נאמן כשאין מקחו בידו כדאי' בעשרה יוחסין (קדושין דף עג: ושם ד"ה בד"א) ה"מ בדנקיט מתרוייהו אבל בדנקיט מחד נאמן אפילו אין מקחו בידו וגרסינן בתר הכי ולא ידעינן ובחנם דחק לפרש כן דהכא פריך שפיר דאע"ג דאין מקחו בידו נאמן הוא כעד אחד ואמאי שניהם נשבעין אותו שהמוכר מסייעו יפטר משבועה ואידך ישבע שבועה דאורייתא והשתא גרס שפיר ולא ידע דאי ידע הוה נאמן כעד אחד.

ג. ספר הישר לר"ת (חלק החדושים) סימן תקעא

נר' לי דגרסי' ולא ידע. וכן פר"ח. ומפרש שהמוכר טוען שאינו יודע מאי זה קיבל מדעת. עד כאן פר"ח. והכי פיר' דשמעתא וניחזי זוזי ממאן נקיט. דהא אוקימנא למקח וממכר דלא מידי חסר דסבר חבראי דמי קיהיב אנא נמי דמי קיהיבנא. והואיל וכן נשאל למוכר ממי קבל. דלא בחשידי אממונא עסקינן. דאע"ג דאין המוכר נאמן בזמן שאין מקחו בידו להוציא לגמרי מיד המוחזק מיהו הכא ניהמניה למיהוי כעד אחד להטעין שבועה דאורייתא לשכנגדו. וזה לא ישבע אפי' מדרבנן דלא שייכא הכא תקנה דתוקף בטלית חבירו דהא איכא עד אחד דמסייע ליה וכו' ומשני לא צריכא דנקיט מתרוייהו מחד מדעתיה ומחד בעל כרחיה ולא ידע המוכר. דאילו היה יודע המוכר היה יכול להשביע השני שבועה דאורייתא כדין עד אחד. וזה היה נוטל בלא שבועה דלא שייכא הכא תקנתא דר' יוחנן דתוקף טליתו של חבירו כדפרישית.

ד. מלחמת ה' בבא מציעא א.

אמר הכותב הר"ר יעקב ז"ל כן פי' בספר הישר דמאן דמכחש ליה סהדא מחייב שבועה דאורייתא ומאן דמסייעא ליה נוטל בלא שבועה וטעמיה משום דשבועה דמתני' משום חשדא היא דשלא יהא כל א' הולך ותוקף בטליתו של חבירו כדר"י והאי כיון דמסייע ליה עד א' רגלים לדבר דלא משקר ואידך חשיד ואיהו לא חשיד זהו תורף הפי' ההוא אבל בעה"מ ז"ל קלקל דבריו מפני ראיותיו שהביא מדסומכוס ומשמעתא דלק' לפי שנראה מדבריו דאפי' שבועה דאו' כגון מודה במקצת או שבועת השומרים פוטר עד א' וזה דבר שא"א דלא אשכחן ע"א קם אלא לחייב שבועה אבל לא לפטור ואילו איתא להא מילתא שומר שמסר לשומר אמאי חייב שהרי עיקר חיובו משום דהוי ראשון מחויב שבועה שא"י לישבע ומשלם כדפריש בה"ג ור' אחא משבחה ז"ל משום דשני לא מהימן ליה בשבועה ואם כדברי בעל החבור הזה ולפטור הוא דהא מכל מקום בעד א' הוא לאפטורי שומר ראשון דאע"ג דאיהו לא טעין ליה ברי שלא מתה בפשיעה כיון שיש שם ע"א אינו מחויב שבועה כלל אלמה תנן השוכר את הפרה והשאלה לאחר ומתה כדרכה ישבע השוכר וכו' ואמאי הרי השואל מעיד לו שמתה בלא פשיעה וא"ת בדלא ידע שואל או שהוא קרוב או פסול אין שומעין לך.

ח. תלמוד בבלי בנא בתרא לג:

היינו נסכא דרבי אבא דההוא גברא דחטף נסכא מחבריה אתא לקמיה דרבי אמי הוה יתיב ר' אבא קמיה אייתי חד סהדא דמיחטף חטפא מיניה אמר ליה אין חטפי וידי חטפי אמר רבי אמי היכי נדיינוה דייני להאי דינא לישלם ליכא תרי סהדי ליפטריה איכא חד סהדא לישתבע הא אמר מיחטף חטפה וכיון דאמר דחטפה הוה ליה כגולן אמר ליה רבי אבא הוי מחויב שבועה שאינו יכול לישבע וכל המחויב שבועה שאינו יכול לישבע משלם.

ט. רש"י שבועות לב:

והכל מודים בעד דר' אבא - במשביע עד אחד כעין מעשה דר' אבא דאמר לקמן שהוא חייב כדמפרש ואזיל.

י. תלמוד בבלי בנא קמא קיח.

מתני'. האומר לחבירו גזלתך הלוייתי הפקדת אצלי ואיני יודע אם החזרתי לך אם לא החזרתי לך חייב לשלם אבל אם אמר לו איני יודע אם גזלתך אם הלוייתי אם הפקדת אצלי פטור מלשלם.

יא. נימוקי יוסף בנא מציעא נו.

והאי גוונא דוקא איצטרין לפום הרמב"ם ז"ל דפסק ההיא דהניח להם אביהן פרה שאולה וכו' חייבים לשלם מנכסי אביהם מפני שנכסיו נתחייבו משעת משיכה לאונסיה אבל לפירוש הרמב"ן ז"ל דפסק התם כרב פפא [דפטור באונסיה מפני] דנכסי אביהם לא נתחייבו שלא נתחייבו הנכסים עד שעת אונסין והשתא בשעת אונסין לאו נכסי אב נינהו שהרי מת מצינן למימר דמקשה תלמודא אפילו אם חצי יום ראשון בשאלה וכן יום ראשון דכיון דאין חויב אונסין משעת משיכה אלא משעה שנאנסו והוא אינו יודע מתי נאנסו הרי הוא כאומר איני יודע אם נתחייבתי לך ופטור וא"כ [שפיר פריך] אמאי חייב והרשב"א ז"ל כתב שפסק הרב [הרמב"ן] ז"ל עיקר ואינו מחזור מה שפסק הרמב"ם ז"ל:

יב. חדושי הריטב"א בנא מציעא לה:

מתני' השוכר פרה מחברו והשאלה לאחר ומתה כדרכה ישבע השוכר וכו'. פירוש ישבע השוכר אם היה שם בשעה שמתה, דאע"ג דשואל מעיד על הדבר אין עד אחד פטור משבועה כדכתיבנא בפ"ק, והיכא דלא הוה שוכר בשעה שמתה אי איכא עדים יביא עדים ויפטור והשואל כשר לעדות זו דהא אינו נוגע בעדות, ואם אין שם עדים אומר רבינו הרמב"ן ז"ל שנשבע השוכר שאינו יודע אם מתה כדרכה או אם נגנבה ויפטור דהו"ל כאומר מנה לי בידך והלה אומר איני יודע אם הלוייתי שהוא פטור, אבל הראב"ד ז"ל סובר דאי ליכא עדים ואינו יכול לישבע חייב לשלם דה"ל כאומר איני יודע אם פרעתיך שהוא חייב, ולקמן בפרק השואל יתברר זה בס"ד.

יג. חדושי הריטב"א בנא מציעא צז:

גמ'. ש"מ מנה לי בידך והלה אומר איני יודע חייב. פי' כשאומר איני יודע אם לוייתי או נתחייבתי לך, דאילו באומר נתחייבתי לך ואיני יודע אם פרעתיך או נפטרת מצד אחר כו"ע לא פליגי דחייב, והכא נמי שאינו יודע אם שאולה מתה ונתחייב לשלם או שכורה מתה ולא נתחייב לשלם הרי זה כאומר איני יודע אם הלוייתי, ולא מיבעיא לההוא לישנא דאמרין בפ' הגוזל (ב"ק ק"ב א') דחויב שואל משעת אונסין אלא אפי' לההוא לישנא דאמרין דחויב שואל משעת משיכה, ולא מצית למימר דכיון שיודע ששאלה ונתחייב בה ואינו יודע כיצד מתה הו"ל כאומר הלוייתי ואיני יודע אם פרעתיך, דהא ליתא, דאפי' למ"ד התם דשואל מיחייב משעת משיכה לאו

דמחייב חויב גמור לאלתר דהא ודאי כל כמה שהיא בחיים כל היכא דאיתא ברשותא דמרה איתא וליכא על השואל שום חויב, אלא לומר דלכי נגנבה או נאנסה ואיתא חויבא עליה משתעבדין נכסיו למפרע משעת משיכה, ונפקא מינה למי שמכר נכסיו בינתים, או לענין ההיא דהניח להם אביהם פרה שאולה כדאיתא בפ' הגוזל, מ"מ כל שאומר איני יודע אם שאולה אם שכורה מתה הרי הוא כאומר איני יודע אם נתחייבתי לך ונשתעבדו לך נכסי או לא נתחייבתי לך ונכסי לא נשתעבדו לך כלל, וזה ברור הוא, אלא שמקצת הגאונים ז"ל נשתבשו בה קצת.

יד. רמב"ם הלכות שאלה ופקדון פרק ג הלכה ג

השואל פרה מחבירו שאלה חצי היום ושכרה חצי היום שאלה היום ושכרה למחר שאל אחת ושכר אחת ומתה אחת מהן, המשאל אומר שאולה מתה ביום שהיתה שאולה מתה בשעה שהיתה שאולה מתה והשומר אומר איני יודע או שאמר השואל שכורה מתה ביום שהיתה שכורה מתה בשעה שהיתה שכורה מתה והמשאל אומר איני יודע או שאמר זה איני יודע וזה אומר איני יודע המע"ה, לא היתה שם ראייה ישבע השוכר על השכורה שמתה או שאינו יודע ויפטור, זה אומר שאולה זה אומר שכורה ישבע השומר על השכורה שמתה כדרכה כמו שטען ויגלגל עליו שהשכורה היא שמתה.

טו. שו"ת הרא"ש כלל ח סימן ג

שאלת זה לשונך מחויב שבועה ואינו יכול לישבע שדינו לשלם כדקיי"ל [שיאמר לו השבע כדי שיגלגל עליו] אם רצה הלה לגלגל אם יוכל לגלגל או יאמר המחויב הריני משלם כדיני. ואף על פי שהדעת נוטה לגלגל איני יודע ראייה על זה.

תשובה לא ידעתי שום הטיית דעת לגלגל כי לא נתחייב שבועה מעולם אלא תשלומים חייב מן התורה. דמקרא ילפינן ליה בשבועות פרק כל הנשבעין שבועת ה' תהי' בין שניהם ולא בין היורשין. וא"כ לא שייך הכא שום גלגול כי לא נתחייב שבועה מעולם אלא תשלומין.

טז. שולחן ערוך חושן משפט צד

ז. טענו מנה והודה לו בנ', ועל השאר טען איני יודע, והאחר גלגל עליו כמה גלגולים, והנתבע השיבו על הגלגולים: אין לך בידי כלום, אע"פ שעיקר שבועה אנו דנים בה מתוך שא"י לישבע משלם, לא נדין כן על הגלגולים; ומה דינו, יש מי שאומר שנשבע על הגלגול אם ירצה או יהפכנה עליו, ויש מי שאומר שאין כאן גלגול, שלא נתחייב לו שבועה מעולם, אלא חייב לשלם לו מה"ת ואין כאן גלגול.

יז. שולחן ערוך חושן משפט פז

ו. הודה במקצת, ועד אחד מסייעו, י"א שפוטרו משבועה (טור סי"א בשם הרא"ש), וי"א שאינו פוטרו. הגה: והעיקר כסברא הראשונה, וכן ראוי להורות (טור סי' פ"ד בשם בעל התרומות). (וי"א דה"ה בנשבע ונוטל, א"ס יש לו עד המסייע, נוטל בלא שבועה. מי שנתחייב שבועה והפכה על שנגדו, ויש לו עד המסייע, פטור מן השבועה (תשובת מיימוני ספר משפטים סימן ס"א).

יח. שולחן ערוך חושן משפט רצא

כו. שומר שמסר לשומר, חייב, אפילו אם הוא שומר חנם ומסר לשומר שכר, דאמר ליה: את מהימן לי בשבועה היאך לא מהימן לי בשבועה. אפילו אם ידוע לכל שהשני טוב וכשר יותר מראשון. הגה: מיהו שומר שמסר לשומר לפני המפקיד, ולא מיחה, פטור (מרדכי פרק המפקיד). לפיכך אם דרך הבעלים להפקיד תמיד דבר זה אצל

דליכא עדים אבל איכא עדים דלא פשע פטור אף משבועה משמע אבל בעד אחד חייב שבועה עכ"ל ס"ה וכן מורי רבינו מאיר פוסק תמיד כר"ת.

כה. טור חושן משפט פד

ז בד"א במלוה בשטר אבל במלוה על פה שתבעו ואמר שפרעו ומביא עד אחד סיוע לדבריו הלוה פטור כיון שהעד מסייעו ואין עליו אלא חרם סתם ובעל התרומות כתב אף על פי שהעד מסייעו צריך שבועת היסת ליפטר ולא נהירא דכמו דעד אחד מחייבו שבועה ג"כ פטור מן השבועה:

כו. רמב"ם הלכות טוען ונטען פרק טז הלכה ה

ראובן שערער והביא עדים ששדה זו שלו ושמעון שבתוכה טוען אתה מכרתה לי ואכלתיה שני חזקה, וראובן אמר בגזל אכלת, בין שלא היו עדים שאכל כלל בין שהיה שם עד אחד שאכלה שלש שנים אינו חייב להחזיר הפירות שאכל שהרי הוא אומר שלי אכלתי ואין עליו עדים שמחייבין אותו בפירות שהרי מעצמו הודה, וזה העד שהעיד שאכלה שלש שנים ליפות כחו של אוכל הוא בא ואילו היה עמו אחר היתה השדה עומדת בידו, לפיכך ישבע ראובן היסת שלא מכר ותחזור לו השדה וישבע שמעון היסת שאינו חייב לו כלום בפירות שאכל ויפטר.

כז. רש"י בבא מציעא ה.

היסת - שבועה שהיסתו חכמים לכך להיסתו להודות, וטעמא מפרש בשבועות (מ, ב): חזקה אין אדם טוען אלא אם כן יש לו בידו.

כח. תוספות בבא מציעא ו.

אלא הא דאמר רב נחמן - תימה הא הכא נמי משתמיט וי"ל דרב נחמן מחייב שבועת היסת אפי' היכא שתובעו ואמר זה החפץ שהוא בידך שלי הוא דלא שייך אישתמוטי וכן פי' רב האי גאון שמשביעין שבועת היסת אקרקעות אף על גב דלא שייך בהו אישתמוטי וקשה דבפ' שבועת הדיינים (דף מ: ושם ד"ה אישתמוטי) משמע דלא מחייב שבועת היסת אלא משום אישתמוטי דקא פריך אדרבה אין אדם מעיז ומשני דמשתמיט וי"ל כיון דבשאינו בעין משתמיט אף כשהוא בעין לא פלוג רבנן אי נמי אקושיא דר' חייא סמך.

כט. שולחן ערוך חושן משפט צד

א. כל מי שנתחייב שבועה בבית דין, אפילו היסת, יכול בעל דינו לגלגל עליו כל תביעה שיש לו עליו, שאם היה מודה בו היה מתחייב בו ממון. (ויש מי שכתב דאם בא לו שבועה ע"י הפוכו, שאמר לו הנתבע: השבע וטול, אין מגלגלין עליו) (ת"ה סימן שכ"ז).

ל. רמב"ם הלכות שכירות פרק ב הלכה ח

אחד המפקיד או המשאיל או המשכיר את חברו בעדים או שלא בעדים דין אחד יש להן כיון שהודה זה מפי עצמו ששמר לו או ששאל ממנו הרי זה נשבע שבועת השומרין שאין אומרים מיגו לפוטרו משבועה אלא לפוטרו מלשלם, אפילו היה הדבר השאלו או המופקד או המושכר שוה פרוטה הרי זה השומר נשבע עליו ואין אחד מן השומרים צריך להודייה במקצת.

לא. מגיד משנה שם

אבל מה שכתב רבינו שאין אומרין מיגו לפוטרו משבועה. והכונה בשום מקום בעולם אין מיגו פוטור משבועה. זה דעת ר"ח ז"ל והרב אבן מיגש ז"ל וזה דעת רבינו מאיר הלוי ז"ל. אבל יש מהמפרשים ז"ל שנחלק עליהן ואומרין שבמקומות אחרים חוץ משבועת השומרין אמרין מיגו לאפטורי משבועה והדברים עתיקים:

השומר השני, הרי השומר הראשון פטור מלשלם, והוא שלא ימעט שמירתו; אבל אם מיעט שמירתו, כגון שהראשון היה שומר שכר והשני ש"ח, או שהראשון שואל והשני ש"ש, פושע הוא הראשון ומשלם, אף על פי ששאל או שכר בבעלים. ואם יש עדים ששמר השני כראוי, נפטר שומר ראשון. ואפילו לא היו שם עדים, אם השומר הראשון ראה ויכול הוא לישבע, הרי זה נשבע ונפטר.

יט. תרומת הדשן שלד

שאלה: ראובן תובע את שמעון שפשע בפקדון שלו והביא עד א' שהוא כדבריו, ושמעון משיב שלא פשע כלום בפקדון, והביא גם הוא עד אחד כדבריו, מי מחייב בכה"ג שבועה שלא פשע או לאו? תשובה: יראה דאפי' בכה"ג מהני העדאית העד לשמעון לפוטרו מן השבועה כפירוש רבינו תם, והסכימו התוספות /ב"מ ב' ע"ב ד"ה ולחזי/ ומהר"ם ואשירי בריש בבא מציעא דעד אחד פוטור מן השבועה. ואף על גב דבגילויין פ"ק דב"ק לחד שינויא איתא דכלל של ר"ת לא קאי אשבועת שומרין, כיון דודאי היה של חברו בידו לא יוכל ליפטר מן השבועה אלא בשני עדים. הך סברא ע"כ אשירי ומרדכי ריש ב"מ פליגי עליה, דמקשי טובא אפירוש ר"ת משבועת שומרים ורוצים להוכיח מיניה דע"א אינו פוטור מן השבועה, ונדחקין קצת לתרץ ולא בעי לפלוגי בין שבועת שומרים לשאר שבועות.

כ. גליון התוספות לרבינו אליעזר מטון ב"ק יא.

עד הטריפה. יביא עד שנטרפה באונס ופטור. לפירוש רבינו תם דעד אחד פוטור [משבועה] קשה למה לי עדים, בעד אחד סגי. וליכא למימר דלאו דווקא נקט עדים, דהא כל מקום שכתוב עד הרי כאן שנים. ונראה דהכא בשומר שכר שאני, כיון שבודאי ה' בידו ממון חברו אין יכול ליפטר אלא בשני עדים או בשבועה. וצריך עיון.

כא. תוספות בבא מציעא ד.

הצד השוה [שבהן] שע"י טענה כו' - וא"ת כופר הכל יוכיח שע"י טענה וכפירה פטור ויש לומר דבהצד השוה שבהן יש טענה חשובה דכשמודה מקצת או עד מכחישו נראה דמשקר ולכן יש שבועה.

כב. תלמוד בבלי בבא מציעא לה:

משנה. השוכר פרה מחבירו והשאילה לאחר ומתה כדרכה ישבע השוכר שמתה כדרכה והשואל ישלם לשוכר א"ר יוסי כיצד הלה עושה סחורה בפרתו של חברו אלא תחזור פרה לבעלים. גמ'. א"ל רב אידי בר אבין לאבבי מכדי שוכר במאי קני להאי פרה בשבועה ונימא ליה משכיר לשוכר דל אנת ודל שבועתך ואנא משתעינא דינא בהדי שואל א"ל מי סברת שוכר בשבועה הוא דקא קני לה משעת מיתה הוא דקני ושבועה כדי להפיס דעתו של בעה"ב.

כג. חדושי הרמב"ן שבועות מב:

אלא ודאי חיוב השומרין בכל טענת נאנסו בין בכל בין במקצת, והטעם מפני שהוא טרוד במלאכתו ואומר בדדמי ואינו מדקדק על עצמו מפני שאין הלה יודע ומכיר בדבריו, לפיכך חייבה תורה שבועה בכל ענין, ונמצאת מחייב מעתה כל מודה מקצת בפקדון שלא נשאר לו טענה לפטור, שהרי אינו יכול לכפור בעיקר לומר לא היו דברים מעולם שאין אדם מעיז פניו במה שחברו יודע, ואם טען נאנסו כולן נמי היה מתחייב שבועת השומרין הילכך אין כאן מקום לפוטרו בדין מיגו.

כד. הגהות מיימוניות הלכות טוען ונטען פרק א הלכה א

[ג] אומר ר"ת כי היכי דעד אחד מחייבו שבועה ה"נ פוטרו משבועה דאם אמר מנה לי בידך והלה אומר פרעתין בפני פלוני פטור משבועה וליתא דבירושלמי אמר אימא ש"ח חייב בשבועה בזמן